

Zomer 2011
juni/juli/augustus

Peregrijn 13

periodiek.digitaal

peregrijnzomer; jan van rijsewijk
komkommertijd...

Het woord komkommer is de voorbije maanden veel gebruikt in het nieuws. "Komkommertijd" is een aanduiding voor de rustige zomerperiode, waarin weinig nieuws te vertellen valt. Sterker nog, dat berichten weinig nieuwswaarde zouden hebben. Ondanks dat het de afgelopen maanden rustig is geweest binnen onze vereniging is er best wat te vertellen.

- Een belangrijk onderwerp dit keer zou zijn een verslag met foto's over de 'Polenreis'. Helaas heb ik het niet mogen ontvangen. Dus dat houden we tegoed.
- In de plaats daarvan bevat deze Peregrijn een eerste samenvatting over het **Stuifzandherstel in de Loonse en Drunense duinen**.
- Op de vraag in de vorige Peregrijn om te reageren op de stelling "**Hoe kan een organisatie als de Vogelbescherming nu akkoord gaan met afschieten van tienduizenden ganzen in Nederland**" is niet één reactie binnengekomen. Ik probeer het met een nieuwe stelling.
- Er is hard gewerkt aan de nieuwe website. Een verslagje van onze webmaster Job van den Hoven.
- Afgelopen maanden zijn er veel jonge vogels gezien in het veld! Daarom zijn er allemaal juvenielen te zien op de foto's gemaakt door Adri de Groot www.vogeldagboek.nl.
- Een erg interessante column van Aad over het beleven van onze natuur.

Reacties, verslagen en berichten kun je sturen naar het nieuwe mailadres peregrijn@home.nl.
Veel leesplezier!

peregrijn maken we samen!

Een moeder kuifeend die met haar gele oog de jongen goed in de gaten houdt. Het is de laatst in het seizoen broedende eendensoort.

Dat heeft alles met het voedsel te maken: slakjes en larven van insecten die er pas vanaf eind mei zijn en kleine waterdiertjes, die tijdens lange duiken op de waterbodem worden gezocht.

Doordat de kuifeend langer onder water kan blijven dan de meeste andere eenden die op dezelfde manier voedsel zoeken, komt de kuifeend in verhouding meer voor in dieper water.

tuinvogelsinbeeldvogelbescherming
hoe groter en zwarter de bef,
hoe hoger in rang hij is...

Huismussen zijn overbekend, vooral door hun vrolijke getjilp. Zij leven in kleine tot middelgrote groepjes variërend van een paar tot enkele tientallen vogels.

De mannetjes hebben een donkere bef die in de broedtijd opvallend zwart is. Hoe groter en zwarter de bef, hoe hoger in rang hij is. Het vrouwtje en de jongen zijn heel wat saaier gekleurd: overwegend grijs met zwarte strepen op de rug.

Huismussen staan veel in de belangstelling, het gaat namelijk niet zo erg goed met ze. De laatste 25 jaar is de stand gehalveerd van 1,5 miljoen broedparen in de jaren zeventig, naar 750.000 broedparen nu. Moderne huizenbouw zonder scheefgezakte dakpannen om in te broeden en gebrek aan rommelige hoekjes voor voedsel zijn mogelijke oorzaken. In aangeharkte, onkruidvrije tuinen is er voor de huismussen niet veel te halen. Ze leven immers niet alleen van broodkruiden, maar hebben voor het grootbrengen van de jongen ook dierlijk voedsel als insecten nodig.

Nederland kent nog een andere mussensoort: **de ringmus**.

Deze is een stuk zeldzamer dan de huismus. Het vrouwtje en mannetje zijn gelijk van kleur en hebben een opvallend zwart vlekje op de wang. Ze mijden grotere steden en houden meer van het platteland.

stuifzandherstelnatuurmonumenten

de oplossing is het maken van open ruimten waar de wind kracht kan opbouwen om zand te verplaatsen. Deskundigen hebben gekeken waar de openheid in het gebied hersteld moet worden om het proces van verstuiving weer op gang te helpen. Op die plaatsen werden onder andere delen bos gekapt en bomen op de heide verwijderd...

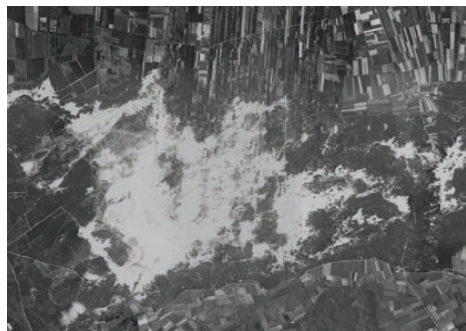
In zes jaar naar een groter stuifzandgebied

"Het blijkt dat in Brabant een terrein ligt van circa 1.200 hectare, dat op waarlijk grootsche wijze het verschijnsel van zandverstuiving te aanschouwen geeft."

Met deze woorden overtuigde Jac.P.Thijse het bestuur van Natuurmonumenten om **De Loonse en Drunense Duinen** in 1921 aan te kopen. Sinds dat moment heeft Natuurmonumenten zich continu ingezet om dit unieke landschap te behouden. De afgelopen jaren stond helemaal in het teken van het omvangrijke Stuifzandherstelproject. Maar waarom is het nu eigenlijk zo belangrijk om dit stuifzand voor de toekomst veilig te stellen?

In Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen komt stuifzand al voor sinds ongeveer 1400. Het ontstond door het kappen van oorspronkelijke bossen en het overmatig begrazen en plaggen van de heidevelden die hiervoor in de plaats kwamen. Doordat de grond verdroogde en verarmde kon de heide zich niet herstellen. Er ontstonden open zandplekken waar de wind weer vat op kreeg. Het zand werd verplaatst en de plekken breidden zich steeds verder uit. Rond 1850 had het stuifzand een totale omvang van zo'n 1400 ha. Tegenwoordig is daar, door het

aanplanten van bos en andere invloeden van buitenaf, nog maar 270 ha van over. Jaarlijks groeit het open stuifzand met nog eens 3 ha verder dicht. Kortom: als deze ontwikkeling zich in hetzelfde tempo voortzet, is het stuifzand in De Loonse en Drunense Duinen over minder dan 100 jaar in zijn geheel verdwenen. Hoog tijd voor actie dus!

Situatie in 1955

Situatie in 2007

Aanpak in drie fases

Het doel van het project is om het stuifzand met ongeveer 110 ha. uit te breiden. Om stapsgewijs naar dit gewenste eindresultaat toe te werken bestaat het plan van aanpak uit drie fases van elk twee jaar. Daarbij vinden steeds in het eerste jaar de ingrepen plaats en krijgt de natuur het daaropvolgende jaar de kans om tot rust te komen. Deze gefaseerde aanpak ziet er als volgt uit:

- Fase 1a (januari t/m maart 2009)

Herstelwerkzaamheden op 23 ha: bomen zijn weggehaald van heideveldjes en op kleine schaal zijn stukken heide geplagd in het centrale deel van het stuifzandgebied.

- Fase 1b (september 2009 t/m maart 2010)

Herstelwerkzaamheden op 36 ha in het centrale duingebied: verwijderen van bos, weghalen van vegetatie aan de voet van duinhellingen en kleinschalig plaggen.

- Fase 2 (2011-2012)

Herstelwerkzaamheden op 112 ha in het westelijke deel van het stuifzandgebied: voornamelijk bos verwijderd en kleinschalig geplagd.

- Fase 3 (2013-2014)

Herstelwerkzaamheden op 30 ha. in het oostelijke deel van het stuifzandgebied: verwijderen van bos en verwijderen van bomen en stronken aan de voet van duinhellingen.

Fase 1a Van januari tot en met maart 2009 zijn heideveldjes in het centrale stuifzandgebied weer open gemaakt door bomen te verwijderen. De gekapte bomen, veelal jonger dan 40 jaar, werden vervolgens gebruikt voor het opwekken van elektriciteit in een bio-energiecentrale. Enkele mooie oude eiken en de ingestoven eiken zijn blijven staan. Daar zitten ook afstervende exemplaren tussen. Juist die zijn belangrijk voor vogels en allerlei insecten, zoals enkele keversoorten die alleen in de Loonse en Drunense Duinen voorkomen. Ook werd er in de eerste fase kleinschalig geplagd.

Zoals je in het kader kunt zien, is de eerste fase opgedeeld in een a-en een b-fase. De werkzaamheden lagen namelijk tijdens het broedseizoen (april tot september) stil. Er werd steeds zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuur. Zo werden ook kwetsbare delen van de heide ontzien. Op die plekken werden de bomen verwijderd met trekpaarden in plaats van machines.

Groter leefgebied voor nachtzwaluw

Diersoorten zoals de nachtzwaluw profiteren al direct van de werkzaamheden. De nachtzwaluw houdt van (oude) heide met geleidelijke overgangen naar bos en kapvlakten. Door het verwijderen van veel bomen op de heide is het leefgebied van deze zeldzame broedvogel dus groter geworden. In juni 2010 heeft SOVON Vogelonderzoek een nachtzwaluw telling uitgevoerd in het stuifzandgebied van De Loonse en Drunense Duinen. Er werden maar liefst **43 territoria** geteld, ook in de delen waar in januari is gekapt. De nachtzwaluwen zijn zowel foeragerend als broedend waargenomen.

Fase 1b Alle werkzaamheden in fase 1b waren erop gericht om de kleine zandverstuivingen weer nieuw leven in te blazen. Er ontstaat meer ruimte voor de wind, zodat het zand weer in beweging kan komen. In een deel van het bos (12,5 ha) werden alleen de grove dennen gekapt. Zomereiken en andere loofboomsoorten bleven staan. Omdat deze bomen in de winter kaal zijn, heeft de wind in die periode invloed op de zandvlaktes. Bovendien hebben de zomereiken een hoge natuurwaarde. De eikenpage gebruikt deze bomen voor de voortplanting. Ook andere plant- en diersoorten profiteren ervan dat in het bos na de verwijdering van alle dennen veel meer licht tot de bodem kan doordringen. Het stimuleert de ontwikkeling van een natuurlijker bos.

Ook werden heide-, mos- en grasvegetaties kleinschalig geplagd (1,6 ha). In bepaalde zoekgebieden werden plekken uitgekozen die het meest geschikt waren om verstufbaar zand bloot te leggen.

De voet van een duinhelling werd vrijgemaakt van alle begroeiing (3 ha). Dit is belangrijk omdat het bos zich uitzaait op de helling en deze begroeiing het duin vastlegt. Met als gevolg dat de dynamiek verdwijnt en het duin niet meer kan groeien.

Wat bleef gespaard?

- Tijdens de kapwerkzaamheden bleven oude eiken staan. Het gaat dan niet alleen om de eiken in het deel waar de grove dennen uit werden gehaald, maar ook om de ondergestoven groepen eiken (zogenaamde 'forten'). Ook karakteristieke oude eiken op de heide, vaak geliefde zangplaatsen voor onder meer **boomleeuwerik en roodborsttapuit**, werden gespaard.

- Ook werd er rekening gehouden met de diverse natuurwaarden die Natuurmonumenten afgelopen jaar inventariseerde. Voorafgaand aan de werkzaamheden in fase 1b werden de volgende plekken duidelijk gemarkeerd, zodat ze tijdens de uitvoering niet beschadigd zouden raken. Het gaat om:

- hellingen met zandbijen, waarvan de larven ondergronds overwinteren;
- mierennesten;
- bomen met holten, die belangrijk zijn voor holenbroeders, zoals **spechten**;
- groeiplaatsen van bijzondere paddenstoelen en korstmossen.
- kruipwilgstruweel, belangrijk als voedingsbron voor vele bijensoorten

De gekapte bomen, veelal jonger dan 40 jaar, werden vervolgens gebruikt voor het opwekken van elektriciteit in een bio-energiecentrale. Enkele mooie oude eiken en de ingestoven eiken zijn blijven staan. Daar zitten ook afstervende exemplaren tussen. Juist die zijn belangrijk voor vogels en allerlei insecten, zoals enkele keversoorten die alleen in de Loonse en Drunense Duinen voorkomen.

Dit heideveldje lag al die tijd erg geïsoleerd. Door het kappen van een bosdeel is er weer een openverbinding.

<http://www.youtube.com/watch?v=MqChsRYNqV4>

= de link naar een filmpje over de waarde van het stuifzandherstel

Fase 2 Wat is er gebeurd?

Na herstelmaatregelen in het centrale stuifzandgebied en het gebied ten noordwesten van De Rustende Jager, was het deel bij De Roestelberg aan de beurt. Een vrij groot deel van het bos (73 ha) werd hier gekapt om de openheid te herstellen die een stuifzandlandschap kenmerkt.

Kappen van bos. Door het kappen van het bosdeel ontstaat er weer een verbinding tussen de stuifzanddelen van De Roestelberg en die van het centrale stuifzand nabij Bosch en Duin. Op de open vlakte kan de wind straks voldoende kracht opbouwen om het zand aan de voet van de randwal en in het noordwestelijke deel van het centrale stuifzandgebied weer in beweging te zetten. Zo zal ook hier het stuifzand 'levend' blijven en niet verder dichtgroeien.

Kappen en plaggen van duinhelling. Omdat de steile zuidhelling en de voet van de randwal ook volledig begroeid zijn met bomen en struiken werd hier ook alle vegetatie gekapt en geplagd. Voor alle duidelijkheid: de oude eiken bovenop de randwal zijn ook hier blijven staan. Het zand op de helling kan na de werkzaamheden weer stuiven. Kleinschalige plagwerkzaamheden zorgen ervoor dat er plekken verstufbaar zand in het gebied ontstaan.

Toekomstbeeld. Op de plaats waar het bos verdwijnt, ontstaat een grote open vlakte. Karakteristieke (ingestoven) eiken en dennen, dode bomen en bomen met holten blijven staan. Ze dienen straks als voedselbron voor insecten, als zangpost voor allerlei vogels en als nestgelegenheid. De kapvlakte zal snel begroeien met de grassoort bochtige smele en hier en daar heidestruiken.

Fase 3 Meer over de laatste fase 3 in **Peregrijn/herfst**.

Vooral door de intensivering van de landbouw is de populatie grutto's in Nederland de laatste decennia sterk afgenomen. Het hoge gras wordt in het voorjaar vaak gemaaid in dezelfde periode dat de grutto's de eieren bebroeden. Jonge vogels verlaten meteen het nest, maar blijven wel beschutting zoeken in het hoge gras, zodat ook veel jonge vogels slachtoffer worden. Van de wereldpopulatie grutto's broedt ongeveer de helft in Nederland.

agenda september/oktober/november

Augustus

30 augustus - Ingelaste ledenvergadering

September

14 september - Bestuursvergadering

27 september - Ledenvergadering Vakantiefoto's door leden

Oktober

Nationale vogeltrekteldag - Habitatcommissie - vergadering

12 oktober - Bestuursvergadering

25 oktober - Ledenvergadering

November

Habitatcommissie - vergadering

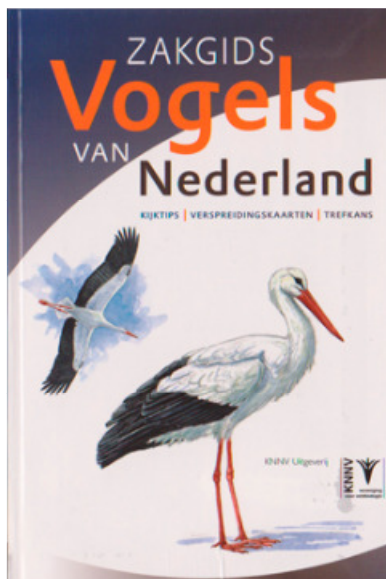
16 november - Bestuursvergadering

29 november - Ledenvergadering

Laatste week van november verschijnt Peregrijn14-herfst 2011.

Tot dan kun je kopij opsturen naar peregrijn@home.nl

nieuwezakvogelgidsknnv

KNNV Uitgeverij 2011

324 pagina's, 11,5 x 17,5 cm

ISBN 978 90 5011 348 9

€ 16,95

Een van die weinige gidsjes die makkelijk in het veld zijn mee te nemen is het nieuwe Zakgids Vogels van Peter Rayman. Een compleet overzicht van vogels die je in ons land kan zien, met ca. 450 Europese soorten.

De Zakgids Vogels bespreekt daarbij ca. 340 soorten en is daarmee voor de meeste vogelliefhebbers ruim voldoende voor de herkenning van de soorten die je in het veld kan tegenkomen. Zeldzame dwaalgasten blijven buiten beeld, dat is ook meer iets voor gevorderde vogelaars.

Over die tekeningen niets dan lof, ze geven heel goed de vogels weer met streepjes naar de belangrijkste kenmerken. Foto's ontbreken in de Zakgids, daarvoor moet je het veel uitgebreidere Handboek raadplegen (in de gids staan bij elke vogel paginaverwijzingen naar het Handboek).

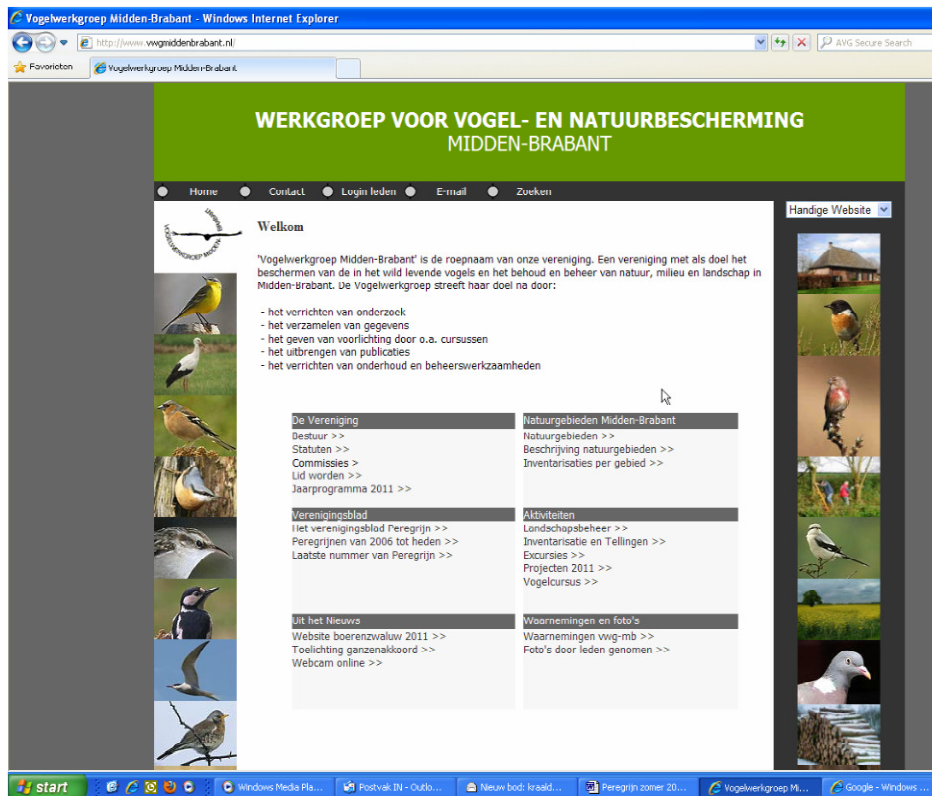
De teksten zijn begrijpelijk kort gehouden met als vaste punten: herkenning, gedrag, geluid, habitat en als extra kijktips waar je grote kans hebt de vogelsoort te zien. Ook extra is een maandbalk waarop is aangegeven wanneer de vogel in ons land verblijft. Ten slotte staat er bij elke soort een verspreidingskaartje Nederland en is er ruimte voor aantekeningen.

Redactie: De afgelopen maanden is er achter de schermen hard gewerkt aan de uitvoering van onze nieuwe website www.vwgmiddenbrabant.nl. Dat was nodig daar de 'oude' volkomen gedateerd was.

Het ontwerp is flink veranderd en de functionaliteit heeft een duidelijke update gekregen. Na het inloggen krijg je in één oogopslag een overzicht van de site. Wel moet er aan de sub/groepen hier en daar nog invulling worden gegeven. Deels een taak van de webmaster maar zeker ook van ons leden!

Bedankt Gerard, Wiel, Jan en niet in de laatste plaats Job, die als webmaster er vele uurtjes aan besteed heeft.

Job heeft hierover zelf een verslagje geschreven en geeft hieronder uitleg.

Job zegt: Nieuwe tijden vragen om andere oplossingen en daardoor was de oude site aan vervanging toe.

Daarom is de vormgeving van de site nieuw en de inhoud uitgebreid. Behalve informatie over de vereniging biedt de site informatie over de natuurgebieden waarin vogels uit Midden-Brabant worden geïnventariseerd en kun je actuele zaken vinden. Wat zijn de belangrijkste veranderingen?

Vormgeving

Wat natuurlijk direct in het oog springt, is de vernieuwde vormgeving. Belangrijk gegeven is dat het gebruik van foto's (liefst van eigen leden) de site levendig maakt. Transparantie en het overzichtelijk weergeven van informatie zal zijn aandacht houden. We zijn overgestapt op HTML 5.0 technologie om alle mogelijkheden om informatie op een aantrekkelijker manier te presenteren.

Logische opzet

Behalve dat het er anders uitziet, is de informatie samen met het bestuur ook logischer gestructureerd. Vanuit een menustructuur is het nu gemakkelijk om snel te vinden wat je zoekt. Net als in een krant staan nieuws-items op de voorpagina, zodat je direct ziet welke onderwerpen actueel zijn. Hier zal de komende maanden nog verbetering in worden aangebracht. En voor een compleet overzicht is er een zoekfunctie ingebouwd.

Meer informatie

De werkgroepen kunnen zich op de website presenteren waarin de coördinator toelicht wat de werkgroep doet en wat de plannen voor de toekomst zijn. Sommige werkgroepen geven op de site ook recente gegevens of hun project wat ze hebben uitgevoerd. Zie bijvoorbeeld het artikel van de Werkgroep IJsvogels van Peer of de informatie bij de Steenuil. Door projecten en werkgroepen op deze manier beter voor het voetlicht te brengen, krijgen de leden meer inzicht in de verschillende activiteiten die binnen de vereniging worden ontplooid.

Via de website heeft de Subgroep Natuurbescherming ook een beter kanaal gekregen om meer bekendheid te geven aan de acties en campagnes die zij voert. Er bestaat de mogelijkheid om informatie te vinden in een beschermde omgeving. Deze informatie kun je vinden door middel

van een inlognaam en wachtwoord.

Actuele informatie over vogelwaarnemingen

Actuele resultaten van vogeltellingen in Midden-Brabant kunnen overzichtelijk op de site beschikbaar gesteld worden via waarnemingen.nl. Via een overzicht van verschillende natuurgebieden die zijn ingedeeld in gebied kaartjes kun je gemeenschappelijk jou informatie delen.

Oproep

Voor diegene die hun ervaringen willen delen bestaat de mogelijkheid om hun foto van bijvoorbeeld een vakantie te delen. Leden kunnen nieuwe foto's aanleveren en opsturen naar mij. Niet alleen foto's van vogels maar ook foto's van natuurgebieden en natuurbescherming in Midden-Brabant zijn welkom.

Peregrijn online

Op de site kun je de peregrijn online lezen en terug kijken in het archief. Hierin staat ook te lezen hoe je jouw artikel kunt laten plaatsen. "Peregrijn maken we samen" is een veelgebruikte slagzin. Immers, zonder medewerking van anderen kun je het blad niet interessant maken. Verslagen, ingezonden stukken, nieuws over vogelzaken enz. worden daarom erg gewaardeerd!

Conclusie

Een website zal nooit helemaal klaar zijn. In de eerste plaats gaan de technische ontwikkeling zo snel, dat ik al weer achter loop op het moment dat de site 'live' gaat. Zo zal de site in de nabije toekomst over gaan naar Web 2.0. Maar wat voor mij als webdesigner veel belangrijker is dat we volledig afhankelijk zijn van de inbreng van de leden voor de inhoud. Er zijn nu nog witte vlekken!

Kortom, alleen door een gezamenlijke inspanning van de leden kunnen we zorgen dat onze website in de toekomst het logische portaal wordt voor iemand met een vraag over vogels in Midden Brabant en voor haar leden.

Heb je suggesties voor verbeteringen of aanvullingen, dan kun je deze sturen naar Gerard van de Kaa, Jan van Rijsewijk of rechtstreeks sturen naar de webmaster.

belevissen in het veld

in deze rubriek kan iedereen zijn/haar verhaal kwijt. Geen hoogstaande journalistiek maar met je eigen woorden vertellen wat je hebt meegemaakt in het veld...

Vogels op een presenteerblaadje!

Het zal je maar overkomen! Op vakantie bestemming Hongarije kom je tot de ontdekking dat je je verrekijker vergeten bent! De maand augustus is over het algemeen rustig wat vogels betreft maar Hongarije is toch wel een land dat bij uitstek geschikt is om "het vogelen" te bedrijven! Mezelf er maar bij neergelegd en me tevreden gesteld met de "toneelkijker" van Hanneke, die me overigens het hele jaar door de kans geeft om mijn hobby uit te oefenen, maar vakanties samen vullen we toch anders in. Dus de meeste vogelwaarnemingen doe ik op tijdens het verblijf op en rondom de campings.

De eerste camping die we in Hongarije aandeden was het al meteen raak. Aan de rand van het grasveld zat op een paaltje een [grauwe klauwier](#). Zo lang we daar waren heeft ie zich laten zien en horen en zijn roep zal ik niet snel vergeten. Ook kwam er af en toe een [ooievaar](#) een bezoekje brengen. Klepperend streek ie dan neer op een hoge paal z'n 25 m. van me vandaan. Zou het dezelfde zijn geweest als die op de kerktoeren in het naburige dorp genesteld heeft en jongen heeft grootgebracht? (Onderweg zag ik regelmatig dat men hier en daar in dorpen de ooievaar nestgelegenheid aanbood door op stroompalen een soort van stalen karrewiel te monteren; het werk van plaatselijke vogelwerkgroepen?) Een gezinnetje [zwarte roodstaarten](#) sloot het eerste deel af. Zwarte roodstaarten zag je overal opvallend veel.

De volgende stop was in een parkachtige omgeving in een voorstadje van Budapest. Vanuit de camper hoorde ik 's nachts warempel de roep van een [steenuil](#). In het park stonden veel oude wilgen met voldoende nestgelegenheid. En wat te denken dat je vanuit je bed 's morgens het geluid hoort van een [wielewaal](#)!

Onderweg naar de volgende camping in het oosten van Hongarije zag ik nog een vrouwtje **bruine kiekendief** op een akker zitten, **ooievaars** (geen zwarte) en **kleine zilverreigers** in het veld staan en warempel ook een **kraanvogel**.

Op de volgende camping werd ik verwelkomd door een **grauwe vliegevang**. Wat later, ik zag hem niet, maar hoorde ik weer een **grauwe klauwier**.

Op de volgende campings bleef het opvallend rustig. Maar wat ik al had gezien en gehoord was zeker de moeite waard.

Jan van Rijsewijk

peregrijn maken we samen!

Torenvalken zijn totaal niet schuw en gewend aan mensen in de omgeving van het nest.

Het wijfje broedt hoofdzakelijk. Het mannetje draagt dan voedsel aan. Na een broedtijd van ongeveer 1 maand komen de jongen uit. Ze zijn dan erg hulpeloos en kunnen eigenlijk nog niets.

Valkenbaby's zijn nestblijvers. Dat wil zeggen dat ze na de geboorte nog lange tijd op het nest blijven om sterker en groter te worden. Doordat de eieren met tussenpozen worden gelegd, worden de jongen ook met tussenpozen geboren. Het eerste jong is dus al flink gegroeid als de laatste tevoorschijn komt. Bij te weinig voedsel zorgt dat soms voor de jongste problemen.

stellingforum

in de wiskunde is een stelling een bewering, die op basis van eerder bewezen beweringen is bewezen...

Bedoeling is dat jullie met antwoorden, meningen, vragen of voorstellen komen die ik dan in een volgende Peregrijn zet. De stelling komt alleen hier ter sprake en niet op de ledenvergaderingen.

Stelling luidt :

- **Na gedane werkzaamheden in de Loonse en Drunense duinen loont het de moeite om korhoenders uit te zetten!**

Na de uitvoering van het project zal het stuifzand weer een omvang hebben zoals rond 1950, en dus ongeveer 380 ha. groot zijn. Uit onderzoek is gebleken dat dit de meest ideale open oppervlakte is om optimaal ruimte te geven aan verstuivingsprocessen en natuurwaarden die daarbij horen. Dat betekent een bredere horizon voor eenieder die het gebied bezoekt. Maar dit project herstelt uiteindelijk niet alleen het landschap, ook het leefgebied van zeldzame planten en dieren wordt aanzienlijk uitgebreid. Pionierende soorten als levendbarende hagedis, diverse sprinkhaansoorten, zandloopkevers en zandbijen weten in de dynamische omstandigheden van het stuifzand te overleven. Zo wapenen ze zich tegen de voortdurende beweging van het zand en kunnen ze omgaan met extreme temperatuurverschillen. Vogels als nachtzwaluw, boomleeuwerik en roodborsttapuit broeden graag op de heide en vinden er hun voedsel. En laten we vooral de prachtige korstmossen en paddenstoelen in alle kleuren van de regenboog niet vergeten!

Stuur je reactie naar peregrijn@home.nl

Juni

Regen komt net op tijd

Het afgelopen voorjaar brak niet alleen records, het begon feitelijk ook heel vroeg. Januari en februari waren al heel zacht, dus ontwaakte de natuur al vroeger dan normaal uit haar winterslaap. En dat zorgde voor de nodige consternatie onder al wat groeit en bloeit. Weidevogels als de grutto's, die toch al jarenlang in aantal teruglopen, hadden het moeilijk. Door de droogte zaten er weinig insecten in de bovenlaag van weiden. En als ze weinig te eten hebben, planten vogels zich ook slecht voort. Andere vogels, die vliegende en over de grond kruipende insecten eten, genoten maandenlang van een feestmaal omdat het voor insecten een goed jaar is. Er was genoeg voedsel voor alle vogels, want ook hun prooien profiteren van het warme, droge voorjaar.

Juni

Steenuil zorgt voor vertraging

Een steenuil nabij het bedrijventerrein Hopveld in Haaren zorgt voor enige vertraging bij de uiteindelijke bouw op dit terrein. De steenuil zit niet in het gebied Hopveld, maar het Hopveld hoort wel bij de ruimte waarbinnen die steenuil zijn voedsel haalt. De gemeente moet er nu voor zorgen dat dat leefgebied even groot blijft maar anders komt te liggen. "Dus moet er een ander gebied ingericht worden waar die steenuil zijn voedsel kan vinden", zegt een woordvoeder van de gemeente Haaren. Volgens hem heeft de gemeente momenteel vier gebieden op het oog die zo ingericht kunnen worden dat de steenuil daar voedsel kan vinden. Dit moet overigens wel nog gebeuren.

Juni

Vergoedingen voor

landschapselementen in Midden-Brabant

De gemeenten Haaren, Heusden, Oisterwijk, Tilburg en Vught willen samen met de provincie Noord-Brabant helpen om het landschap op een streekeigen manier te versterken door middel van financiering en ondersteuning. Om hier invulling aan te geven heeft men het 'Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten' ontwikkeld. Een subsidieregeling die beheersvergoedingen verstrekt aan particulieren eigenaren die nog aanwezige landschapselementen bezitten. De kosten voor de aanleg worden vergoed en men ontvangt 6 jaar lang een vergoeding voor het beheer.

Augustus

Steeds vaker zwarte ooievaars

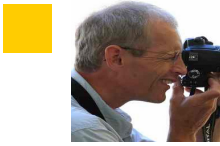
Groepen zwarte ooievaars zijn de afgelopen weken gezien in diverse Nederlandse provincies. In natuurpark de Peel in Limburg is zelfs een groep van dertien vogels gespot. "In de nabije toekomst kunnen we het eerste broedpaar in Nederland verwachten", zegt Rob Vogel van Sovon. "Het zien van een enkele zwarte ooievaar is nog steeds bijzonder. De zwarte ooievaar is zelden in Nederland op bezoek. Wel neemt het aantal waarnemingen gestaag toe".

Augustus

Nog meer natuur afgegraven

Wéér blijkt dit voorjaar in een Brabantse beek natuur te zijn vernield. Dat gebeurde opnieuw tijdens graafwerkzaamheden die onder verantwoordelijkheid vallen van waterschap de Dommel. Over een lengte van zo'n 200 meter is de rivier uitgediept en werden de oevers afgeschrapt. "Ondanks inspectie vooraf

wisten wij niet dat in de oeverwand een nest met ijsvogels zat. Anders hadden wij dat werk niet uitgevoerd," aldus waterschapsdirecteur Rob Viergever. Deze wetenschap was er wel bij een viertal lokale natuuronderzoekers die de situatie ter plekke op hun duimpje kennen, maar door het waterschap vooraf niet waren geraadpleegd. Na inschakeling van AID en het provinciaal Handhavingsteam Buitengebied heeft het waterschap beloofd voortaan, voorafgaand aan werkzaamheden in en langs beken, lokale natuurgroepen in te schakelen teneinde nieuwe vernielingen aan flora en fauna te voorkomen.

column aadvangelswijk

de benadering van de kwaliteit van de natuur op basis van de intrinsieke waarde is heel belangrijk, maar voor de doorsnee gebruiker niet te snappen...

Hoe beleven we de natuur?

In deze tijd van bezuinigingen komt de natuur er maar bekaaid af. Zowel het rijk, als de provincie en de gemeenten hebben de prioriteiten verlegd en hebben weinig tot geen geld meer over voor de natuur. Geen geld voor de natuur in het algemeen, en al helemaal niet meer voor het beheer ervan. Dit is redelijk frustrerend voor de natuurbeschermingsinstanties die daarmee een bron van onkostenvergoeding kwijt zijn. Ik heb dit bewust geen bron 'inkomsten' genoemd, want dat is het niet. De overheid heeft de natuur bij de 'Landschappen' en bv Natuurmonumenten in handen gegeven om er voor te zorgen dat het beheer en het behoud bij hen goed is geregeld. De overheden geven daarvoor geld, wat ze anders zelf kwijt zouden zijn, bij eigen beheer. Door nu de hand op de knip te houden speelt men m.i. vals spel! Wettelijk zijn de natuurbeschermers verplicht om de natuur in stand te houden, alleen men heeft er even geen geld voor over. Het is opvallend stil aan de zijde van de NB-organisaties.

Goed, hoe beleven we de natuur?

Een boer leeft volgens hem in de 'natuur', dwz tussen de koeien, de varkens en vul maar in. Dit is zijn natuurbeleving, hij krijgt de geur en ziektes er gratis bij. Bij de wetenschapper en 'natuur freak' kan de natuurbeleving niet zonder een trits aan plantjes en beestje in het veld, anders is het hem te oppervlakkig. De mountainbiker, crossmotor, de ruiter etc beleven de natuur op een heel andere manier. De natuur is voor hen het decor en kwaliteit wordt afgemeten aan aspecten als ruigte, niveauverschillen, het aantal paden en mate

van belemmering vanuit de beheer- en behoudsdoelstelling.

En wij? Hoe beleven wij de natuur. Is het aantal weidevogels bepalend of het aantal verschillende orchideeën? Het is moeilijk aan te geven wat we belangrijk vinden, nog moeilijker is het om te bepalen wat de kwaliteit van de natuur is. Recent heeft een aantal wetenschappers aangegeven dat de biodiversiteit nog veel meer wordt bepaald door het aantal verschillende soorten dat er in voorkomt, dan voorheen werd aangenomen. De kwaliteit van de natuur wordt klaarblijkelijk toch wetenschappelijk bepaald. Ik denk dat we met een dergelijke wetenschappelijke benadering niet op de goede weg zijn. Het aantal Nederlanders dat zijn stemgedrag laat leiden door de wetenschappelijk onderbouwde kwaliteit van de natuur is niet groot. Ik heb Kamerleden horen zeggen: het speelkwartiertje van de ecologen is voorbij....

De benadering van de kwaliteit van de natuur op basis van de intrinsieke waarde is heel belangrijk, maar voor de doorsnee gebruiker niet te snappen. We zullen het veel meer moeten zoeken in de 'kwaliteit van de leefomgeving' waarbij de natuur een vorm van randvoorwaarde is voor ons bestaan. Deze natuur moet dan wel binnen het bereik blijven van de gewone mens dus dicht bij de stadsomgeving. Ik ben me meer en meer bewust dat natuur in en om de stad van wezenlijk belang is voor het behoud van hooggekwalificeerde natuur op enige afstand (waar borden staan en het verboden is om er van te genieten). Wie zij er ook alweer dat natuur een linkse hobby is ???

Steenuilen zitten, zeker als het niet te hard waait, graag in het zonnetje.

Nu er jonge vogels zijn is de kans om er te zien groter dan anders. Nog even en ze moeten de ouderlijke omgeving verlaten.

De laatste berichten over de nestkastcontroles in ons werkgebied zijn positief. Broedsels van vier of meer zijn geen uitzondering. De steenuil begint steeds meer te 'leven' onder boeren en burgers in het buitengebied.

Die aandacht zorgt ondermeer voor het zelf nemen van beschermingsmaatregelen in en rondom het erf. Op zo'n mooie beesten moet je wel zuinig zijn!

